B.A. 2nd Semester (Honours) Examination, 2021
SANSKRIT
Paper: 202C-4
[Classical Sanskrit Literature (Drama)]
Course ID: 20912

Time: 2 Hours **Full Marks: 40**

The figures in the margin indicate full marks.

1. अधोलिखितेषु प्रश्नेषु एकस्य प्रश्नस्योत्तरं प्रदेयम्। **10x1=10**

क) शकुन्तलायाः पतिप्रेम वर्णनीयम्।

ख) दुर्वाससः शापवृत्तान्तं निर्वर्ण्य प्रकृतनाटके तदुपयोगित्वं सविशदं प्रतिपाद्यताम्।

ग) यौगन्धरायणचरितं वर्णनीयम्।

२. द्वयोः कयोश्चिद् एकस्य श्लोकस्य संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च सप्रसङ्गं व्याख्या कार्या। **5x1= 5**

क) इदं किलाव्याजमनोहरं वपुस्तपःक्षमं साधयितुं य इच्छति।

ध्रुवं स नीलोत्पलपत्रधारया शमीलतां छेत्तुमृषिर्व्यवस्यति॥

ख) असंशयं क्षत्रपरिग्रहक्षमा यदार्यमस्यामभिलाषि मे मनः।

सतां हि सन्देहपदेषु वस्तुषु प्रमाणमन्तःकरणप्रवृत्तयः॥

३. यथेच्छमेकस्य श्लोकस्य संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या सप्रसङ्गं व्याख्या कार्या। **5x1= 5**

क) नैवेदानीं तादृशाश्चक्रवाका

नैवाप्यन्ये स्त्रीविशेषैर्वियुक्ताः।

धन्या सा स्त्री यां तथा वेत्ति भर्ता

भर्तृस्नेहात् सा हि दग्धाप्यदग्धा॥

ख) कातरा येऽप्यशक्ता वा नोत्साहस्तेषु जायते।

प्रायेण हि नरेन्द्रश्रीः सोत्साहैरेव भुज्यते॥

४. देवनागरीलिपिमाश्रित्य संस्कृतभाषया एकस्य भावसम्प्रसारणं कार्यम्। **5x1= 5**

क) अथवा भवितव्यानां द्वाराणि भवन्ति सर्वत्र।

ख) न हि सिद्धवाक्यान्युत्क्रम्य गच्छति विधिः सुपरीक्षितानि।

५. यथेच्छं पञ्चानां प्रश्नानाम् उत्तरं संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च लेख्यम् । **1x5=5**

क) मनोहरम् (२.क) इत्यस्य सविग्रहसमासनाम लेख्यम् ।

ख) छेत्तुम् (२.क) इत्यस्य व्युत्पत्तिः का ?

ग) नीलोत्पलम् (२.क) इत्यस्य सविग्रहसमासनाम लेख्यम् ।

घ) सन्देहपदेषु (२.ख) इत्यस्य सकारणविभक्तिनिर्णयः कार्यः ।

ङ) वियुक्ताः (३.क) इत्यस्य व्युत्पत्तिः का ?

च) भर्तृस्नेहात् (३.क) इत्यस्य सकारणविभक्तिनिर्णयः कार्यः ।

छ) सोत्साहैः (३.ख) इत्यस्य सविग्रहसमासनाम लेख्यम् ।

६. यथेच्छं पञ्च लघुप्रश्नाः समाधेयाः । द्वयोः प्रश्नयोः उत्तरं संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च लेख्यम्। **2x5=10**

क) शकुन्तलायाः माता का ? तस्याश्च धर्मपिता कः ?

ख) अभिज्ञानशकुन्तलनाटकस्य विदूषकस्य नाम किम् ? अस्य नाटकस्य सर्वोत्तमः अङ्कः कः ?

ग) ईषदीषच्चुम्बितानि भ्रमरैः सुकुमारकेशरशिखानि ।

अवतंसयन्ति दयमानाः प्रमदाः शिरीषकुसुमानि ॥-- इत्यस्य प्राकृतं रूपं लेखनीयम् ।

घ) स्वप्नवासवदत्तम् इति नाटकस्य नान्दी कीदृशी ? तत्र कस्य स्तुतिः दृश्यते ?

ङ) स्वप्नवासवदत्तम् इति नाटके उदयनस्य शत्रुः कोऽस्ति ? कश्च तस्य मन्त्री ?

च) शकुन्तलायाः सख्यौ के स्तः ? शकुन्तला कस्य पुत्री आसीत् ?

छ) स्वप्नवासवदत्तम् इति नाटकस्य स्वप्नाङ्कः कः ? अस्मिन् नाटके कति अङ्काः विद्यन्ते ?